

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

arsaualmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompá Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Fél évre . . . 5 korona.
Várm. körjegyzőknek és tanítóknak egy évre 6 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Havidijasok nyomora.

A mai nehéz megélhetési viszonyok közt, azt hisszük: alig van olyan ember, a kinek valami panasza ne volna az idők mostohaságára. Ebben a pénzsűk világban, amikor a pénzes ember a bizonytalan állapotok miatt hétszeres lakattal zárja el a pénzt, hány olyan ember van, a kinek könnyű a megélhetés?

Drága és bizonytalan minden.

Ha a drágaságot és bizonytalanságot mindenki érzi általában: úgy leginkább azokra hat ez nyomasztólag, a kiknek nincs más megélhetési forrásuk, mint a napról-napra végzett szellemi munka, a melyért kapnak annyi havi bért, hogy éhen épen nem kell halniok, megélni csak megélnék valahogy, de ez aztán minden, a mit erről a havidijas, tisztviselői állásról elmondhatunk. Hogy azután miből telik arra a sok mindenre, a mit a tisztviselői, uri osztálytól a társadalom elvár; avval senki sem törődik.

Mert a tisztviselőt, az urfélét öltözködésében és társadalmi megjelenésében bizonyos formák kötik, a melyeken alul lehetetlen előállania és ezek a megélhetésen túl föllépő mellékes követelmények jó kis összegekbe kerülnek.

Hogy azután, ha a mellékes dolgok javarészét el nem hagyhatja s a szükségeseket vonja meg magától vagy pedig eladósodik; avval ugyan törődik-e valaki?

Álszeméremszámba menne tagadni, szépíteni a dolgot akkor, mikor a letagadhatatlan valóság az, hogy a magyar hivatalnokai kar nyomorog. Mert nincs más megfelelőbb szó erre, mint az, hogy nyomorog. Tengődik napról-napra, hétről-hétre és már a hónap első napjaiban várja a következő hónap elejét és annyiszor elesztöggedve, de ezért hiszékenységet el nem veszve: bizik, reménykedik helyzete, sorsa jobbra fordulatában. Ez a hiszékenység pedig annál szánsalomra méltóbb és vigasztalanabb, mert

eredete magával a pályaválasztással, kinek-kinek sorsával, jövőjével egybekötött. Tudja, ismeri, talán belátja is ezt valahány, de szabad pályák helyett ide tódul, itt akar élni és boldogulni, jóllehet a maga kárán reá jött, hogy lemondás az osztályrésze, sorsa. Pályája kezdetének bejártánál éppen úgy, mint Dante örökszép költeményében a pokol kapuja fölött, messziről olvasható a felírás: „hagyjatok fel a reménnyel, a kik ide léptek.“

Ethikai vonatkozásban nagyon is érdemes volna arról beszélni, vajjon az egyéni önállótlanág és kishitűség-e az oka annak, hogy az ugynevezett szellemi munkások nagy tömege a fix javadalmasz eléréseért eseng s bizony-bizony szomorú tapasztalatokat lehetne levonni nemzetgazdasági, ipari és kereskedelmi téren az ilyen szemlélődésekből. Ugy, de most nem erről van szó. A megélhetés, a létezés kényszerű követelménye elüzi az elvont eszméken való rágódást s csak arról beszélünk, arról szólunk, a mi letagadhatatlan tényekből következik.

Ezeket a tényeket pedig, melyek az egyetlen megezáfolthatatlan tudomány: a kétszer kettő tételére vannak alapítva, beismerni lehetetlen? És a hibánál több, valósággal bünszámba megy nem foglalkozni e tényekkel, csak azért, mert a hivatalnoknyomor erő és megteelő érvényesülés híján talán frázisszerűvé válik és mert innen a szavak magja, a fenyegetésnek csattanója, a kesergések eredménye: elütni minden felhangzó panaszt azzal, hogy tudott, ismert hang ez és éppen ezért nemcsak megszokott, hanem egyben meg is unott.

Nem úgy! A magyar társadalom gerincét a hivatalnokosztály képezi. Ez az osztály pedig oly nagy, hogy csak a kétkézi munkásnép hada képességén és gyakorlati jártasságán sarkal az állam háztartás zavartalan funkciója, nem nagyítás, csak a tény megállapítása: az élet

és vérkeringés rendes folyamata. Ennek az osztálynak és ezek munkásainak nyugodt, legalább anyagi zavaroktól ment megélhetést kell biztosítani. Nem az egyesek, nem is a hivatalnokosztály követelménye ez, hanem az állam érdeke. Az államé, a melynek fogalma nemcsak abban merül ki, hogy a polgároktól szolgáltatást követeljen, hanem alaptétele az is, hogy polgárai javáról, boldogulásáról gondoskodják. Azokéról legalább, a kik szolgálatukat közvetve vagy közvetlenül az állam javára értékesítik; azokéról különösen, a kik munkakörük vagy éppen hivatásuknál fogva is ugynevezett „társadalmi állást“ töltenek be és a kiknek életfolyamatuk nem azonos a hernyó életével és nem merül ki az életfenntartás elemi szükségleteinek megszerzésénél, hanem közjó, a társadalom érdekében kötelezettségeket is állít fel, mint követelményt. Az a meghalásra talán sok, élésre azonban oly csekély fix elégtelen. Küzdés, kinlódás és evvel együtt járó gond és kétségbeesés ez az áldatlan helyzet, a mely a hivatalnokosztály életét jellemzi.

Vajjon helyzet ez: alap-e a jövőt illetőleg? Nem. Ez csak állapot: szomorú, letagadhatatlan állapot, melynek megtestesítése a havidijasok nyomora.

A nősülési tilalom megszüntetése.

A hivatalos lap e héten rendkívül szabad-
elvű és szociális szempontból jelentőségteljes
rendeletet közöl. A honvédelmi miniszter ugyanis
megszünteti a hadkötelesek nősülési tilalmát,
vagyis ez év február elsőjétől kezdve nem lesz
szüksége a katonai kötelezettségüknek még ele-
get nem tett polgároknak engedélyre ahhoz,
hogy megnősülhessenek. Február elsejéig is
megengedték mindazoknak a nősülést, a kik a
házasságkötés sürgősségét igazolták.

Egy újabb nagy lépést tett ezzel a katona-
ság a szociális, emberbaráti modern és szabad-
elvű haladás felé. Veszit ridegségéből és szigo-
rából s bizonyval elősegíti a népesedést is. Nagy-

Valaszky órái a legpontosabbak!

RIMASZOMBAT, Deák Ferencz-utca 20. sz.

fontossága ez erkölcsi tekintetben is, mert sok családi szerencsétlenségnek, boldogtalanságnak és vadházasságnak volt oka az, hogy katonaságot ki nem szolgált legények nem nőülhettek. Egész vidékek vannak, a hol a nőülés 21—23 éves korban szokásos és a hol eddig legények vadházasságra léptek, minthogy házasságot nem köthettek.

E szabadelvű és nagy szociális haladást jelentő intézkedés általános megelégedést keltett. A rendelet szövege a következő:

A véderőről szóló 1912. évi XXX. t.-cikk 40. §-ának második bekezdésében kapott törvényes felhatalmazás alapján, az állítási kötelezettségüknek még eleget nem tett férfiak nőülhetésére vonatkozó tilalmat 1913. évi február hó elsejétől kezdve, esetleges újabb rendelkezésig megszüntetem.

A nőülési tilalomnak e megszüntetése a véderőről szóló 1912. évi XXX. t.-cikk végrehajtása tárgyában kibocsátott utasítás I. részének 43. §-ánál előjegyzendő.

Átmenetileg pedig akként intézkedtem, hogy az 1913. évi január hó 31-ig beérkező nőülési kérvények közül csakis azok fognak itt érdemlegesen elintéztetni, a melyekből kitűnik, hogy a nőülendő feleknek okvetlen érdeke, hogy még a folyó évi január hóban lépjenek házasságra, míg a többi kérvények a körrendeletre való hivatkozással, mint tárgytalanok vissza fognak származtatni, mivel az állítási kötelesek szentül minden előzetes engedély nélkül nőülhetnek.

Az eddig kiegészítésre visszaküldött kérvények pedig többé fel sem terjesztendők, hanem ugyancsak e körrendeletre való hivatkozással a feleknek visszaadandók.

E körrendeletemet, megfelelő számú példányban, oly felhívással adom ki az összes magyarországi vármegyei és városi törvényhatóságoknak, valamint a horvát-szlavonországi megyei és városi hatóságoknak, hogy azt a leggyorsabb és legszélesebbkörű közzététel végett azonnal közöljék a járási tisztviselőkkel s ezek útján a községi előjáróságokkal, ez utóbbiakat arra is kötelezem, hogy a nőülési tilalom megszüntetését az ott helyben szokásos módon adják tudtul a lakosságnak.

Budapest, 1913. évi január 20-án.

Hazai Samu, s. k.

m. kir. honvédelmi miniszter.

Rovások.

Mostanában csendes mederben halad az élet erre mifelénk, csak igen kevésé vehető észre itt-ott a habok locsasanása, még ritkább a szökkenés. Az életnek ficzkádozó kedvére sűrű köd ült, a mely nyomja-szorítja lefelé: a bizonytalanság köde, a megélhetés nehézségének köde.

Ezen a ködön nem tudunk még a közel jövőbe sem látni és azért egyik másikunknak úgy lóg az orra, hogy járásközben majd rálép.

Ez az általános magunkbaszállás most a helyzet jellemző szignaturája.

A magábaszállás sohasem rossz, annak rendesen üdvös eredményei szoktak lenni magára az emberre nézve. A nyomasztó, ködben lebegő vészterhes sejtelmek éreztetik vele, hogy minden technikai haladásával is csak addig lehet ur a földön, a míg a napsugár kegyesen süt reá.

Korlátoltságának tudatára ébred és szive mélyén keres rég elfeledett, de szükséges, ideális támaszpontokat, hogy össze ne roskadjon az élet sulya alatt.

Csak aztán jusson eszébe majd a nap-sütéskor is, hogy nem föltétlen ur, nem önczél! Másként a fejére idézi egy új Péter apostol:

— Te hitvány dőre nemzedék,
mint napsugárban a légy szemtelen . . .

Nem tagadhatjuk el, hogy magyarok vagyunk. A magyar természet, a magyar virtus minden szertelensége és gyöngesége meg van bennünk. Különösen jól tudunk sopánkodni és kétségbeesni a kár után.

Most, hogy utczáinkat az elhibázott csatornák miatt felturják: iszonyuan jajgatunk és sopánkodunk. Ugy magunk között összegyűlve 1—1 ló elakadásakor, egy-egy rúdtörésekor rettentő átkokat is harsogtatunk a kitalálója, meg a csinálója ellen. De hát nincs-e benne részünk mindnyájunknak? A megszavazó közgyűlések nem a mi polgáraink javából teltek-e ki? Nem tudtuk, mi lesz? Miért nem néztünk utána? Miért mentünk szavazni ész nélkül, mint a nyáj?

Most sopánkodunk, most kiabálunk, mert ez a magyar virtus.

Előre nem szokott gondolkozni, de azután annál hangosabb, ha meg van a kár.

Igy vagyunk atyámiai régtől fogva. Azt hisszük, hogy az egész világot elnyelhetjük, pedig egy csatornát se tudunk jól megcsinálni.

Az egyszeri embernek is meg volt a maga igazsága a jogairól, vagyonáról és hogy el ne veszítse, tarisznyába tette és a hátán hordozta. Éjjel pedig a párnája alá tette és rajta feküdt, tehát ott volt a feje alatt.

Idők folytán a szalonnafoltoktól elzsirosodott írást megrágtta egy egér, úgy hogy nem lehetett többé a megmaradt foszlányait elolvasni.

Mikor a mi emberünket megtámadták jogaiban, vagyonában; azt mondta, hogy itt van hátul a tarisznyában az írás. A régi világ patriarkális táblabírója azt mondta, hogy elhiszi neki, de miután az ember semmit sem tudott határozottan, mert el sem olvasta soha; a papirfoszlányokról sem lehetett kibetűzni: a türelmét vesztett bíró így tört ki:

Ha joga vagy igazsága van, azt ne hátul hordja kend, hanem a homlokán, vesse be jól az agyvelejébe! Most ki kaparja ki a kend igazságát, ha maga sem tudja, hogy mi az?

Ugy-e, hogy igaza volt a bírónak?

Iskolai értesítés.

A helybeli egy. prot. főgimnáziumban az 1912—13-ik iskolai év első tele február 1-én végződik. A II-ik félév február 6-án reggel 8 órakor veszi kezdetét. A közbe eső napokon a tanítás szünetel. A második félévi tan- és tápdíjak február 10-ig befizetendők. A tan- és tápdíj kedvezményekre vonatkozó folyamodványok február 10-ig benyújtandók. Felhívjuk a szülők figyelmét arra, hogy a rendkívüli drágaság miatt, a tápdíjazati díjak február 1-től kezdve havonként 2 koronával felemeltettek.

Rimaszombat, 1913. január 31.

Dr. Veress Samu, igazgató.

A „Gömör-Kishont” előfizetési díja 1913. január hó 1-től egy évre: 10 korona!!

Hírek és vegyesek.

Személyi hírek. Gróf Serényi Béla földmivelésügyi miniszter, ki betegségéből már teljesen felépült és pár kellemes napot töltött putnoki birtokán, mult hó 30-án visszautazott Budapestre.

Czinke István ref. lelkész, egyházkerületi tanácsbíró az egyházkerület tanügyi bizottságának gyűlésére f. hó 30-án Budapestre utazott.

Lelkészi hivatalba lépés. A rimaszombati izraelita egyház kerületi új főrabbija: Singer Rezső folyó hó 3-án érkezik meg Dévaványáról s rabbi állását elfoglalja. A hitközség előjárósága és választmánya január hó 30-án dr. Cziner Miksa hitközségi elnök vezetésével ülést tartott, melyen az elnök bejelentette az új rabbi állásának elfoglalására vonatkozó értesítését, mire elhatározták, hogy őt érkezésekor testületileg fogadják és üdvözlők.

Katonai kinevezés. Dr. Szontagh Vilmos nyustyai szolgabíró, tartalékos tüzér zászlós hadnagygyá neveztetett ki.

Helyettesítés. Kárpátiné—Kardos Jusztin, a helybeli állami polgári leányiskola igazgatója betegségeinek tartamára a kir. tanfelügyelő az igazgatói teendőket ellátásával Fábry Zoltánné tanárnőt bizta meg.

Elölépés. Volkó Viktor m. kir. pénzügyi számvizsgáló, nyustyai járási számvevő és Dapsy Rezső m. kir. pénzügyi számvizsgáló a IX. fizetési osztály 2. fokozatába előléptek.

Áthelyezés. Kovács Lajos posta és táviró tisztet, mint értesülők, Homonnára, Zemplénmegyébe helyezték át.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Jelenyik Lajos rimaszombati díjtalan pénzügyi számgyakornokot jelen állomáshelyén való meghagyással ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká nevezte ki.

Eljegyzés. Kovács Lajos posta- és táviró tiszt eljegyezte Káposztás József helybeli iparos polgártársunk bájos leányát: Irmát.

Mult héten váltott jegyet Osváth Jenő dr. romhányi körorvos, Osváth Dániel feledi főszolgabíró és neje fia Ó-gyalán Szarka Leontinnal, Őrhegyi Szarka György kir. járásbíró és neje kedves leányával.

Markó Jenő dr. pestmegyei szolgabíró, a kit e minőségben vármegyénkben is szívesen örömet üdvözlőnk s a kit nálunk széles körben igaz rokonszenvvel szeretnek és tisztelnek, mult szombaton váltott jegyet Turkevén Gajzágó Ilonkával, Gajzágó Jenő pestmegyei nagybirtokos és néhai neje kedves leányával.

Megbízás. A városi tanács az adó, illeték stb. ügyek végrehajtásának toganatosításával — Konyha Béla adóvégrehajtó betegsége idejére — Szöllőssy János városi közigazgatási irnokot bizta meg.

Halálozás. Nagyrőczen és környékén — mint értesülők — a vörheny járványsejten felépült, s az iskolákat be kellett zárni. — A hisnyóvízi magnezitgyár igazgatójának, ribiczei Nemes Ödönnek Zoltán nevű kis fia is áldozatul esett mult héten a pusztító betegségnek.

Herczegi vadászat. Koburg Fülöp kir. herceg unokaöccsével, Agost kir. herceggel szombaton befejezte a balogi uradalomban megtartott vadászatát s vasárnap délután négyes fogaton az itteni vasuti állomásra érkeztek a hercegek s innen Budapestre utaztak. Vonatba szállás előtt a hercegek szívélyesen társalogtak az állomástönökkel.

Az ügyvédi kamara köréből. A miskolci ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Fenyő Antal ügyvéd irodáját Pelsőczről Rozsnyóra helyezte át és hogy dr. Király Kálmán tornaljai ügyvédet, kir. közjegyzővé történt kinevezetése folytán, saját kérelmére az ügyvédek lajstromából törölte.

Emlékezés. Az „Erdélyi Kárpát-egyesület” most tartott évi rendes közgyűlése alkalmából Merza Gyula meleghang, szép és kegyetes megemlékezést írt az E. K. E. nagy jótévedőjéről és örökös tagjáról: légrádi Terray Istvánról, kinek elhunytát őszinte kegyelettel gyászolta az egyesület s emlékét megörökítette. — „Egy természetbarát emlékezete” címmel megírt szép megemlékezést lapunk jövő számában közöljük.

Korcsolyázó együleti gyűlés. A rimaszombati korcsolyázó egyesület — mely mult vasárnap a tagok csekély érdeklődése miatt nem tarthatta meg a közgyűlést — ma vasárnap délután fél 5 órakor az egyesület pavillonjában tartja évi rendes közgyűlését, mely az alapszabályok értelmében most már — tekintet nélkül a megjelenők számára — határozatképes lesz.

Szülésznők vizsgálja. A gömörvármegyei közpórházzal kapcsolatos alsófoku bábaiskolában a december—januári két hónapos tót nyelvű tanfolyam január 31-ikén nyert befejezést. A tanfolyamon csak hét növendék vett részt s a vizsgát dr. *Löcherer* Tamás vármegyei közpórházi igazgató-főorvos vezette s jelen voltak: dr. *Mikó* Gyula lipóti, dr. *Kovács* Sebestyén Endre honti, dr. *Kostialik* Ferencz zólyomi és dr. *Meskó* Miklós gömörvármegyei tisztí főorvos.

Kaszinó gyűlés. A „Líkéri tisztí kaszinó” rendes évi közgyűlését — ma vasárnap — február hó 2-án délután 3 órakor tartja meg.

Nőegyleti jelentés. A rimaszombati izraelita nőegylet az 1912. évre vonatkozó jelentését most adta ki a dr. *Weinberger* Rezső ügyvéd, egyesületi jegyző szerkesztésében. Első helyen a jelentés gyászkeretben melegen emlékszik meg az izr. nőegylet megalapítójáról és érdemes titkáráról: *Singer* S. Leo elhunyt kerületi főrabbiról, kinek emlékére 1000 koronás alapítványt tett a nőegylet. Ez alapítvány összeg kamatait évenként, a haláleset napjának fordulójakor osztják ki a szegények között. A jelentésben közölve van az évi zárszámadás, mely szerint bevétel volt 1970 kor. 11 fillér, kiadás 43 kor. 01 fillér, készpénzmaradvány egyenleggel ugyancsak 1970 kor. 11 fillér. Az egyesület vagyona 12407 kor. 69 fillér. Rendes tagja van 136 az egyesületnek. A közgyűlés ma vasárnap február hó 2-án délután lesz dr. *Krausz* Gyuláné elnök vezetése mellett.

Birói talár és főveg. Az igazságügy-miniszter az országos magyar iparművészeti társulatot bizta meg, hogy a birói talár és főveg terveire pályázatot írjon ki. A bíráló bizottság január 25-én döntött a pályázat ügyében és a háromszáz koronás harmadik díjat *Böhm* János budapesti tanárnak — ki az itteni főgimnáziumnál hosszú ideig működött — ítélte.

Megtámadott lelkészválasztás. A kiskőrösi ev. egyház megválasztotta lelkészeül nyugalmába vonult lelképásztora fiát: ifj. *Blázy* Lajos murányhosszuréti lelkészt. A választást vezető főespereshez, — mint a lapokban olvasuk, — petíciót adtak be negyvennyolc aláírással a választásnak formahibák miatt való megsemmisítése céljából.

Ménbeosztás. A méneknek fedeztetési állomásra való beosztása január hó 30-án ment végbe a helybeli m. kir. állami ménteleposztálynál. A hivatalos aktuson a földmívelési miniszterium képviselőjében báró *Podmaniczky* Gyula miniszteri osztálytanácsos jelent meg, a debreczeni ménteleposztályt pedig *Perczel* Dénes alvezető, parancsnok képviselte. A beosztás után a déli vonattal elutaztak a hivatalos személyiségek.

Diszközgyűlés Martonházán. Martonháza község képviselőtestülete ritka szép lefolyású diszközgyűlést tartott. A közgyűlésnek egyetlen tárgya volt egy hü munkásnak, egy igazi hazaszerető polgárnak, *Liczey* Jánosnak, a martonházai állomás előljárójának, az ottani Polgári Olvasókör elnökének üdvözlése abból az alkalomból, hogy ő hazafias munkálkodásáért a legtetszőbb helyről jött királyi kitüntetésben részesült s munkássága és hazaszeretete érdemkeresztrel és elismerő okmánnyal jutalmaztatott meg. — A közgyűlést járásunk vezető férfija: *Nagy* Elemér főszolgabíró nyitotta meg, tanulságos, szép beszédben üdvözölve a közgyűlésen megjelent *Lukács* Géza alispánt, ki az érdemkereszt átadása céljából a közgyűlésen személyesen megjelent. Azután *Lukács* Géza emelkedett szólásra. Vármegyénk vezető férfiát sokszor hallottuk magas állásában, de bensőségtejjesebb beszédet alig hallottunk még ajkairól. Egyszerű, de lendületes s a községnek történelmi fejlődését híven visszatükröző beszédében méltatta év-

tizedekre visszamenve a „Marton”-család hazafias szereplését, mellyel e községet, mint valószínű atyja, jöltevéje hosszú időn keresztül boldogította s boldogítja ma is, mely családnak szereplése a község fejlődésével szoros és elválaszthatatlan összefüggésben van. Mint e család hazafias munkásságának örököseit, úgy tekinti e község vezető embereit egyházi és világi téren s mintegy ilyen örököst üdvözölte az ünnepeltet is; nyújtja át az érdemkeresztet sok jó kívánságaival, a király, a haza s az ünnepelt életével. Az érdemkereszt átadása után a „Polgári Olvasókör” s az evangélikus egyház nevében *Honéczy* Pál evangélikus lelkész mondta el magas színvonalu — a vallás melegségétől és baráti szeretetétől áthatott beszédjét, Isten áldását kérve az ünnepeltre. — A tanítótestület nevében *Zimann* Ede igazgató tanító, a gondnokság nevében pedig dr. *Kengyel* János orvos, bensőségtejjes, mély értelmű beszédekben köszöntötték *Liczeyt*. — Végezetül *Nagy* Elemér főszolgabíró, járása s a képviselőtestület nevében átnyújtotta a lelkes üdvözlő iratot s aztán az alispán életteljesével bezárta a gyűlést, a jelenlevők pedig lelkesen énekelték a „Szózat”-ot. *Liczey* minden egyes üdvözlőre külön külön meleg, közvetlen szavakkal, meghatva válaszolt. A gyűlés után *Liczey* vendégszerető házában pompás ebéd volt, melyet sikerült pohárköszöntők fűszereztek. Ott voltak a többek között: *Lukács* Géza alispán, *Nagy* Elemér főszolgabíró, *Szakall* Vincze árvászeki elnök, *Marton* János a „Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Részvény-társaság” főügyésze, *Bornemisza* Elemér és *Kiriny* Béla földbirtokosok, *Széman* Endre prépost-plébános, dr. *Kengyel* János orvos, *Honéczy* Pál lelkész, *Malinák* Róbert körjegyző, *Litkey* György tornaljai tanító, ifju *Litkey* György miskolci tanító, *Veszélovszky* János és *Deésy* Sándor özörényi lelkész, *Králik* Lajos jegyző. Az ebédetől az illusztris vendégek ismét a község házára mentek, hol az esteli órákban, *Liczey* János által betanított és rendezett „Tündérlak Magyarhónban” című szindarabot adott elő a nép egyszerű gyermekeiből álló ifjuság. Az előadás igen tetszett, a közönség teljes meglepéssel távozott. — Az előadást virradtig tartó tánc követte.

Iskolalátogató kinevezése. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a polgári és felső népiskolák tanulmányi ügyeinek fejlesztése érdekében az iskolák szakszerű megvizsgálásával iskolalátogatókat bizott meg már évek előtt. Gömör-Kishont, Szepes, Sáros, Zemplén, Ung, Borsod- és Abauj-Tornavármegyék ilyen iskoláinak látogatásával 1913. február hó 1-től az 1914—15. tanév végeig *Istvánffy* Gyula miskolci állami polgári iskolai igazgatót bizta meg.

Komoróczy Miklós vendégszereplései. *Komoróczy* Miklós, a „Sajó-vidék” telelős szerkesztője, f. hó 26-án Kisvárdán vett részt jóízű előadásaival egy magas nivón álló hangversenyben, a melyet ott a róm. kath. egyház rendezett. A jövő héten pedig Nyíregyházán vesz újból részt egy nagyszabású művészestélyen.

Új község háza avatás. Kövi község január 26-án avatta fel új s modernül épített község házat. Az napon ünnepi hangulatot öltött magára a község lakossága, várva a jelzett d. e. 11 órát és a közelből s távolból megígért kedves vendégeket. Nagy megtiszteltetésben részesült a község, midőn nemrégiben megválasztott diszpolgára: *Kuna* Aurél, a járás érdemekben gazdag főszolgabírája, gyengélkedése daczára, az ünnepélyen megjelent s örömeinek adott kifejezést, látva a haladni akaró hazafias érzelmű lakosság áldozatkészségét. Ott volt dr. *Mihalik* Dezső Nagyrőceze városának fiatal agilis polgármestere 17 polgártársával együtt, ki aranyos kedélyével s lebilincselő

nyájasságával az ünnepély fényét nagyban emelte. Megjelentek: *Basilides* Gusztáv Jolsva polgármestere, *Tóth* Kálmán a Népbank vezérigazgatója, *Bender* Ernő bányafőnök, *Plachy* Tamás lévárti fürdőtulajdonos, dr. *Mihalik* Ábris és *Mihalik* Pál, s még számosan a vidék intelligenciája köréből. A nagy tanácssteremben a Hymnus eléneklése után *Boczkó* János bíró talpraesett beszéddel nyitotta meg a diszgyűlést, majd *Valkay* György körjegyző, miután az alispán és *Mihalik* Dezső hercegi főügyész üdvözlő leveleit felolvasta, a község házának építési történetét ismertette. Ez után következett az ünnepély fő aktusa *Petrenkó* János helybeli lelkész község ház felavató beszéde, a melyben szónok visszapillantást tett a község eredetére, a melyet a legnagyobb valószínűség szerint a XIII-ik században alapították; majd *Corvinus* Mátyás uralkodása idejében az itt letelepedett huszitákról tett említést, a kik a régi román stílusban épített templomot kelyhükkel ellátták, s midőn végül *Kövinek* szilárd jellemvonását: a szorgalom és takarékoságot, az egyház és hazaszeretetet a kő keménységéhez hasonlította, felavatta ez új község házat s felkérte a jelenlevő főszolgabíró, mint a közigazgatás jelenlevő első tisztviselőjét a község háznak rendeltetési céljának való átvételére. Meg kell emlékeznünk azon férfiak érdeméről, a kik az építés körül elismerésreméltóan buzgólkodtak, így az előljáróságon kívül különösen: *Jerem* Aurél, *Vlachó* János és *Ján* János.

A felavatás után közebed volt, mellyel a község bírása tartotta az első felköszöntőt a királyra, majd *Petrenkó* éltette *Kuna* Aurél főszolgabíró, úgy is mint a község diszpolgárát. A sok szép és szellemes toaszt közül kiemelendő: dr. *Mihalik* Dezső nagyrőcezei polgármesternek szellemes pohárköszöntője, melyben végül indítványozta egy építési emlék márvány táblának behelyezését. E célra a fehérasztalnál begyűlt 63 korona. Este ugy erkölcsös, mint anyagi tekintetben fényesen sikerült táncmulatság fejezte be a szép ünnepséget. A felülfizetések kitétek 111 koronát s ez uton mond hálás köszönetet az adakozóknak a rendezőség.

Főuri vadászat. *Serényi* Béla gróf, földmívelésügyi miniszter putnoki birtokán a mult héten nagy vadászatot tartottak a helybeli és vidéki vadászok részvételével, mely szép eredménnyel végződött, amennyiben a mezei vadászon 205 drb. nyul, az erdei vadászon pedig 79 drb. nyul és egy róka került terítékre. A vadászat alatt a meghívott vendégek a háziur szíves vendégszeretettel élveztek.

Ifjusági hangverseny. A mult szombaton, január 25-én zajlott le a rimaszombati főgimnázium ifjuságának hangversenye a közönség élénk részvétele mellett. A gazdag programmú hangverseny szép sikereért az érdem első sorban *Pástor* Gyula vezető tanárt illeti meg. A program első száma ifjusági karének volt: *Dürer* „A viharban” című darabját énekelték el precíz betanulással, megfelelő élénkséggel. Ezután *Gounod*: „Ave Mária” című darabjának kellemes, fülbemászó melódiai hangzottak fel. Cellón játszotta *Nemessányi* Lőrincz, zongorán kísérte *Braun* Tivadar. A játék nagy tetszést aratott. *Eisele* Ottó szavalata töltötte be a harmadik számot *Gabányi*: „Egy kedves ember” című monológjával. Az élénk szavalt frenetikus hatást váltott ki. Ezután következett a koncert egyik kiváló része, mikor két szép ifju leányka: *Kolbay* Ildi és *Róth* Lenke ült a zongorához s ott előadták *Auber*: „Porticzi némáját.” A darab gondos betanítása *Kolbay* Sárkát dicséri, a ki a két bájos leánykát a zene gyakorlatába bevezette. A közönség élénk tetszésnyilvánításai mutatták a sikert s a figyelmes rendezőség szép virágcsokrokat nyújtott át nekik. *Várad*-*Hetényi*: „Petőfi a Hortobágyon”

Megérkeztek az új őszi és téli kosztüm-kelmék óriási nagy választékban. Fehérnemű kelengye, vászon és asztalneműek.

Kívánatra mintagyűjteményt készséggel küldünk, esetleg meghívásra utazónk által bemutatjuk.

ROSENBERG GYULA és TESTVÉRE ruhakelme és kelengye nagy árúháza MISKOLCZ.

czimű melodramáját adta elő *Pogány* István tanuló, *Veress* Samu tanuló zongorakísérete mellett s úgy a szavaltat, mint a kíséret a jól sikerültek közé tartozik. — *Török* Árpád énekelt a „Leányvásár” czimű operetthez *Braun* Tivadar zongorakíséretével. Kellemes hangja és bátor előadása igen tetszett a közönségnek. — *Ábrányi* „Magyar ábrándját” zongorán játszotta *Veress* Samu tanuló, a ki szép haladást mutatott fel a zene terén. — *Allaga*: Magyar népdalai frissítőleg, vidítólag hangzottak fel az ifjúsági énekkar ajkairól, kellemes változatosságot hozva a műsorba. — Ezután *Bloch*: „Magyar ábrándját” játszta hegedűn *Pogány* István tanuló, *Krecs* Dezső zongorakíséretével, nagy tetszést aratva precíz, tiszta játékkal. — *Árvay* György tanuló adott még elő két élces monológot, frenetikus hatást okozva ügyes szavaltatával. — Utolsó szám volt *Duganne*: Indulója az ifjúsági zenekartól, a mely az idén igen szép haladást tüntetett föl. Ezután hajnalig tartott a jókedvű táncmulatság, a melyen nemcsak az ifjúság, de felnőttek is résztvettek. — A hangverseny anyagilag is jól sikerült, összes bevétele 492 korona 30 fillér, összes kiadása 329 korona 98 fillér, maradvány 162 korona 32 fillér. Feltűzettek: dr. *Krecs* Gy. 5 k., *Hámos* Aladárné báró *Vay* Mariska 5 k., *Ráróssy* Gy. 250 k., *Halász* J. 50 fill., *Józsa* A. 2 k., *Juraskó* J. 50 fill., *N. N.* 50 fill., *Heksch* B. 150 k., *N. N.* 50 fill., *Miskolczy* L. 50 fill., *N. N.* 1 korona. A nemesszívű adakozóknak ezután is hálás köszönetet mond a rendezőség.

A polgári olvasókör választmánya január 29-ikén *Szabó* József m. elnöklésével ülést tartott, melyen a közgyűlés előkészítésével foglalkoztak. Az évi rendes közgyűlés idejéül február hó 23-ika tűzött ki.

Megerősített alapszabályok. A földmívelési m. kir. miniszter a Putnok és vidéke gazdák szövetsége és a sajólénártfalai gazdák szövetsége alapszabályait jóváhagyó záradékkal látta el.

A rimaszombati kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága vasárnap, január 26-ikán id. *Rábely* Miklós elnöklésével ülést tartott, melyen az elnök a folyó évben első ízben összejött igazgatóság és felügyelőbizottság tagjait szívélyes melegséggel üdvözölte. Az igazgatóság a Gyenge Aladár távozásával megüresedett II. oszt. külellenőri állásra megválasztotta *Bobok* Györgyöt, ki a hivatalban már ideiglenesen most is működött. Tárgyaltak ezután több betegségleyezési, orvosi és kártalanítási ügyet, melyeket dr. *Kármán* Aladár főorvos és *Csapó* Gyula számellenőr referált. — *Molnár* Lajos igazgató az ügykezelésre vonatkozó több ügyet ismertetett s a munkabeosztásról és a tisztviselők működéséről számolt be. Nehány hivatalos ügy elintézése s az Országos Pénztár és Állami Munkásbiztosító Hivatal leiratának tudomásul vétele után az ülés délután fél 2-kor véget ért.

Álarozos bál. A rimaszombati atletikai klub álarozos bálja tegnap, folyó hó 1-én zajlott le a Hungária helyiségeiben. A mulatságot óriási érdeklődés előzte meg s a jegyeket már jó előre lefoglalták. A mulatságról a jövő számban referálunk.

Szemgyógyintézet van Miskolczon.

Csatorna és vízvezetési bajok. Annak idején figyelmeztettük az illető hatóságot, hogy sok baj lesz a vízvezetékekkel és csatornákkal. Hogy mi is értettünk valamit a munkálatokhoz, most már hamarosan beigazolódtott, mert az ellenőrző mérnök sorra bontatja fel helyenként a csatorna vezetéket, mert a csövek vízzel teltek meg. Azok tehát vagy repedt állapotban lettek lerakva vagy pedig felületesen lettek egymásba kapcsolva. — A vízvezetési tűzcsapokat pedig a nagy fagy következtében frissen rakott tűzzel olvasztgatják. — Mi ezt Rozsnyón úgy láttuk, hogy télire szalmafonással kötötték be. Ugyan ki fogja ez újabb váratlan költségeket fedezni?

Mulatság Csetneken. A csetneki fiatalság folyó hó 4-én, kedden, a csetneki városháza összes termeiben világpostával egybe kötött jótékony célú táncmulatságot rendez. A mulatság élén állanak: Vigalmi védnökök: ig-

lói *Szontagh* Andor, dr. *Kengyel* János városi orvos, *Kirinyi* Béla erdőmester. Főrendezőség: dr. *Szirányi* Dezső ügyvédj., *Krisztián* Pál főjegyző, *Rakovszky* János tkp. főnök, *Deutsch* Zoltán gyógyszerész. Pénztárnok: *Sziklay* József. Ellenőrök: *Breibárt* Jenő és *Friedrich* A.

Régi haragosok. *Urbán* János sebespataki lakost súlyos testi sértés miatt vonta felelősségre január 31-én a helybeli kir. törvényszék azért, mert mult év október 20-án Sebespatakon *Molnár* Györgyöt, kivel régóta haragos viszonyban volt, egy mozsártörő vasruddal fején és karján megütötte úgy, hogy 20 napon tul gyógyuló sérelmet okozott. A bíróság *Lehoczky* Márton kir. alügyész vádbeszéde után jogerősen 6 havi börtönre ítélte Urbánt.

Munkáshalál. Vashegyen — mint a nagyrőcei kir. járásbíróhoz jelentik — január 30-án ifj. *Nemoga* János bányamunkás természetellenes halállal hunyt el, ennek következtében a hulla törvényszéki boncolását rendelte el a járásbíró, s arra dr. *Zehery* István kir. törvényszéki és dr. *Krecs* Gyula vashegyi bányaműorvost rendelte ki.

A késelés vége. Mult év augusztus hó 11-én Rekenyeuifalun a korcsmában vigan folyt a pálinkázás, miközben *Gonosz* Antal és *Benkó* András összeszólalkoztak, majd egymásnak estek és összeszurkálták egymást. A súlyosabb sebet *Gonosz* András ejtette s őt január hó 31-én a helybeli kir. törvényszék súlyos testi sértés büntette miatt jogerősen két havi fogházra ítélte, míg a könnyebb sérülést okozó *Benkó* súlyos testi sértés vétsége címén 14 napi fogházra és 10 kor. pénzbírságra ítélte a bíróság.

Gondatlanság. *K. Lőrincz* Józsefné kecsői asszony felett január 31-én ítélkezett a helybeli kir. törvényszék *Kolbay* Sándor elnöklésével azért, mert mult év november 4-ikén a nevezett asszony 10 hónapos Irén nevű leánykáját a takaréktüzhely mellett levő kemenczére ültette s aztán magára hagyta. A kis leány a forró tüzhelyre esett s égési sebeiben november 21-ikén meghalt. A bíróság 8 napi fogházra ítélte az asszonyt, de az ítélet végrehajtását felfüggesztette.

Mükedvelő előadás. A várgedei róm. kath. olvasókör mükedvelő ifjúsága folyó hó 3-án, a Kubinyi Manó-téle volt urilakban elhelyezett két nagy tanteremben a r. kath. templom orgona-alapja javára táncmulatsággal egybekötött mükedvelői előadást rendez, melyen színre kerül: „A mit az erdő mesél.”

Hirdetmény.

846. szám. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102., illetőleg az 1908. évi LXI. t.-cz. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszéknek 1912. évi Sp. I. 161/15. sz. végzése következtében dr. *Bazovszky* Lajos ügyvéd által képviselt *Gajdos* Gyula javára 1000 kor. s jár. erejéig 1912. évi október hó 18-án fogatosított biztosítási árverés útján felúlfoglalt és 20192 kor. 58 fillérre becsült következő ingóságok, ugymint: lovak, szekerek, gépek és takarmány nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbírósa 1912. évi V. 478. számú végzése folytán 1000 koronátökekövetelés, ennek 1911. évi okt. hó 5-ik napjától járó 5% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 406 korona 47 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig *Guszonához* tartozó *Csentepusztán* leendő megtartására **1913. évi február hó 18-ik napjának** délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felúlfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi LXI. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszécs, 1913. évi január hó 25.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Pénzüntézetek közgyűlése. A rimaszombati kereskedelmi és közgazdasági bank r. t. helybeli pénzüntézet január hó 31-én tartotta évi rendes közgyűlést a részvényesek élénk érdeklődése a *Süteő* István ügyvéd elnöklése mellett.

A tornaljai takarékpénztár 40-ik évi rendes közgyűlést folyó hó 12-én délelőtt 10 órakor tartja Tornalján.

A putnoki hitelbank r. t. 9-ik évi rendes közgyűlést folyó hó 15-én, délelőtt 11 órakor tartja Putnokon saját helyiségében.

A garamvölgyi takarékpénztár részvénytársaság Pohorella vasgyárban 6-ik évi rendes közgyűlést folyó hó 16-án délután 3 órakor tartja.

A rimaszombati takarékpénztár r. t. (az osztrák-magyar bank mellékhelye) 51-ik évi rendes közgyűlést február hó 27-én, csütörtökön délelőtt 9 órakor tartja.

A gömörmezei nép- és iparbank r. t. — régi szokás szerint — másnap, 28-án tartja gyűlést.

Jótékony célú táncmulatság. Rátkón az ottani társalgási egyesület folyó hó 4-én a városháza nagytermében az egyesület könyvtára javára jótékony célú táncvizsgalmat rendez.

Vesztett kutya. *Hajda* János korláti-i gépész kutyája megveszett és hét gyermekét, feleségét, őt magát és még nyolcz más gyermeket megmárt, a táviratilag kihívott állatorvos a veszettséget konstataálta, mire mind a tizenhét sérültet a budapesti Pasteur intézetbe küldték.

Apolló-színház. A mozi a mult héten érdekes műsorral tartott sikerült előadást. Különösen nagyobb szabású volt a program számai közt „Dráma a tengeren” czimű.

Vesztett kutya az utcán. Mult hó 18-án a kora reggeli órákban egy idegen kutya rohant be *Valaszky* Rezső órák és ékszerész udvarába és az udvaron lévő kis buldog ebet kezdte mardosni. A kutyavonításra a házbeli az udvarra siettek és az idegen ebet elriasztották. *Valaszky* azonban gyanusnak tünt fel az eb, mert az utcán minden elébe kerülő ebet összemart. Magához vette tehát forgópisztolyát és egy rendőrt szólított maga mellé s üldözőbe vette a marakodó ebet. Hosszas hajszá után sikerült neki a város területén egy kertben 3-ik lövésre leteríteni. A boncolás megállapította, hogy az eb tényleg veszett volt.

Orosz köszörősök. Folyó hó 23-án két varsói illetőségű orosz köszörős állított be a rimaszombati járás főszolgabírájához azon célból, hogy a járás területére engedélyt kérjen. Miután utlevelük nem volt teljesen rendben, a járás főszolgabírájának intézkedésére a turócszentmártoni határrendőrséghez kísértettek. — Onnan továbbították őket a határszélre.

Érdekes tárgyalás volt mult hó 24-én a helybeli kir. törvényszéknél *Kolbay* Sándor kir. törvényszéki elnök vezetésével. A vádhatóságot *Lehoczky* Márton képviselte, védők voltak: dr. *Weinberger* Rezső, dr. *Benyo* Gyula és dr. *Fráter* Sámuel. A károsult általános magnezit ipar részvénytársaságot dr. *Hozáczky* Ferencz nagyrőcei ügyvéd képviselte. Az eset az volt, hogy *Schwentzner* Erhard üzemvezető család büntette miatt helyezettett vád alá azért, mert magának és a porosz rybniki vállalkozó cégnek jogtalanul hasznót szerzett azáltal, hogy a hisnyóvízi gyárvezetőségétől mintegy 40—50000 koronával nagyobb összeget vett fel az 1911. és 1912-ik években, mint mennyi magnezit-kő tényleg beszállított a csilléken. *Kukurits* Iván vállalkozó is vádoltatott család büntetvével, mert *Dósa* Mátyás felügyelőt állítólag megvesztegette. *Molnár* Lajos, *Varga* György, *Dubrán* Pál, *Fazekas* Alajos felügyelők ellen hűtlen kezelés címén emelt vád elejtetett. A vállalkozó porosz cég és az általános magnezit ipar részvénytársaság a vád emelése óta 40000 koronában kiegyeztek. A törvényszék *Schwentzner* 1 évi börtönre és 3 évi hivatalvesztésre, *Kukurits* Ivánt 2 havi fogházra és 10 kor. pénzbírságra ítélte. Az ítéletet a vádlottak megfélembzték.

Jolsvai vásár. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur megengedte, miszerint *Jolsva* r. t. városban a f. évi február hó 8-ra eső országos kirakó és állatvásár ez évben kivételesen február hó 11-én tartassék meg.

Művelődés. A ragályi róm. kath. énekkar január hó 26-án táncszal egybekötött jótékonycélu hangverseny rendezett. A férfiak által szívesen előadott remek énekek mellett a „Magyar dal” című melodráma, felolvasás, szavalat és kacagató monológ tették az estét élvezetessé és feledhetetlenné mindazoknak, akik jelen voltak. A vendégekkel zsufolásig megtelt iskolateremben megjelent a község előkelő nagybirtokosa is egész családjával és mindannyian a legnagyobb készséggel fejezték ki elismerésüket *Ujváry Géza* róm. kath. iskolai tanítóval szemben, a ki az énekkar vezetője s az egész fényesen sikerült műestélynek rendezője volt. Nagy dícséret illeti az énekkar tagjait is, nemkülönben a többi szereplőket, a kik mindannyian jól kiérdemelt viharos tapsokban részesültek. Az erkölcsi diadal mellett az anyagi siker is fényesen mondható, amennyiben az előadás kétszáz koronánál többet eredményezett.

A „Gömör-Kishont” előfizetési díja 1913. január hó 1-től egy évre: 10 korona !!

CSARNOK.

A régi társadalmi életből.

(Egy öreg ember régi emlékeiből.)

— Irta: LETÜNT. —

A Pesti Hírlap 1910. november havára eső valamelyik számában ez vagyon megírva:

„Mikor harmadmagammal a Capri szigeten jártam, ott három felnyargalt számár állt rendelkezésünkre. A számarak közül az egyiknek Michel Angeli, a másiknak Raphael, míg a harmadiknak Tizian volt a neve. De hát a számarak elnevezői intencióikban nagyon tévedtek, mert az szimbolikailag azt jelenti, hogy a mostani modern festészet esetkezeltői: a Michel Angeli, Raphael és Tizian számarai.”

Bizony a mai irodalommal sem igen állunk különbül, mint a festészetel. Mert a modern írók legnagyobb része, ezek az irodalom perverz tultengésében megfeneklett zsenik, vagy a buja gondolatokban tetszelgő, félig vagy egészen hiszterikus írók*) keze szennye erkölcsi tekintetben veszedelmesebb a pornografiánál; mivel a pornografiát a finomultabb ízlés meg is utálhatja és legtöbb esetben meg is utálja, míg az uralkodó perverz zsáner szép mezbe öltöztetett, rafinált szándékossággal mételeyezi meg úgy a férjes asszonyok, mint a még romlatlan leikülettü fiatal leányok erkölcsi felfogását.

Egyébiránt csodálatos, hogy az egész modern világ s a modern írók mindenike, — a kik az egykor magasan szárnyaló romantikus és ideális irányból a naturalizmus és realizmus perverz öszekeverése által denaturált szeszt csináltak, — a Wagner romantikus zenéje, illetve megzenésített romantikája által el vannak ragadtatva.

Hát ki képes azt megmagyarázni, hogy a romantikus zene isteni valami legyen; míg a mult század emelkedett szellemű íróinak magas röptü, magas színvonalon álló művei — nevétségek?

Molnár Ferencz írja egy hírlapi krónikás cikkében, hogy egy régi kávéház közelében épült új, modern kávéház ezt a régit megbuktatta. A régi kávéház bukott tulajdonosa pedig a modern kávéházzal szemben avval vigasztalta magát, hogy az nem is kávéház, hanem csak valami mulató quodlibet-féle helyiség. „Mikor a kávéházból hazajöttünk — írja tovább Molnár Ferencz — a hűvös, illatos nyári éjszakán lehetetlen volt nem arra gondolni, mikor öreg írók a modernnek munkáit undorral dobják félre, mondván:”

„— Ez nem irodalom.”

Ez a „Vasárnapi Krónika” hasábjában napvilágot látott cikk a modern irodalom méltatása s a mult század nagynevű íróinak negatív kigunyolása akar lenni. De hát nem gondolja

*) Közöttük még intézeti igazgató is.

Molnár Ferencz, mint okos és nagy tudású ember — a kit egyébiránt mint a mai színjáték-kultusz nagy szellemű mesterét országSZerte nagyra becsülünk és tisztelünk — hogy a mostani modern írók bár miként igyekezzenek is magukat kitüntetni az irodalom mai milieujében, vagy épen a naturalizmus tultengésében: egyikök sem fog olyan magas pidesztálra emelkedni, mint a multban Hugo, Lamartine, Balsac, Dumas, Bulwer, Scott, Thakerai, Sand, Mügge, Dickens, a német klasszikusok vagy a nagy szellemű fenomén Shakespeare, az ő el nem évülhető csodás drámáival és romantikus színműveivel; aztán meg br. Eötvös, Jósika, Jókai, Mikszáth, Madách, Katona sat.

Ezekről a nagy írókról évszázadok mulva is kegyelettel fog az utókor megemlékezni, míg a modernek halhatatlansága legalább is kétes. Mert a modern naturalizmus és a finom, divatos mezbe öltöztetett perverz modor a XX. század irodalmában lehet ugyan érdekes és lehet főmotivumaiban ingerlő, tehát erkölcsrontó és még sok egyéb, de hogy emelkedett lenne, az ki van zárva.

Már pedig az igazi nagyság az irodalomban csak az emelkedettség*) keretében juthat méltó kifejezésre. Ez igazság volt mindig és igazság marad szüntelen.

Azoknak a nagy íróknak magasabb szárnyalást kifejező, papíroson megörökített betűi olyanok, mint a selymes lepkék petéi, melyek kikelés után finom, nemes selyem szálak t szőnek az olvasó lelki világába; míg a modern írók nagy részének betűi: a molylepkék beköpepei, melyeknek az álcái össze-vissza rácsálják az olvasó közönség erkölcsi felfogását és nemesebb ízlését s az álcák pusztítása nyomán keletkezett hézagokon a perverzítés nyomul be és telíti meg az olvasó szívét és lelkét egyaránt. Mert azok a régi nagy írók *embereknek* írtak, míg a mai modernnek legnagyobb része: *kéjenczeknek*.

Hát ez legyen a modernségben tultengő írók hivatása és virtusa, a mi nem egyéb, mint a tapasztalat által igazolt erkölcsrontás? Ha a Zóla-imádók és perverzítés tekintetében az öt tulszárnyalók csak ezt akarták: elérték céljukat.

Itt ismét *Zsoltnak* egy más alkalommal közöltt (Pesti Hírlap IX—19. 1912.) Esti leveléből idézem:

„Viszont azonban a mióta az igazságszolgáltatás kezd gyöngéd lenni a bünösökkel s különösen amióta az erkölcstelenség rohamosan terjed s a fajtalanságnak és mindenféle bünnek szuggesztív hatása terjed a *pornográfia*, sőt a *sajtó* révén is, azóta szaporodnak a kéjgyilkosok sat.”

„Az e fajta bünösök tulságos megszapordását az általános erkölcstelenség okozza és egyik legfőbb oka ennek a sajtó szuggesztív ereje.”

„A kulturával együtt sok bünt és betegséget is nyugatról kaptunk.”

„A védekezés persze nagyon nehéz. Először is üldözni kell a pornografiát, aztán jó szóval, kérelemmel s ha ez nem segít, szigoru rendszabályokkal kell korlátozni a sajtóban a bünnek és fajtalanságnak kultuszát. Aztán ki kell terjesztetni az *erkölcstendészetet*.”

Továbbá: A Pesti Hírlap II/8. 1912. „Szerkesztői üzenetek” című rovatából: „Bírálat ma tulajdonképen semmi téren sincs: sem az irodalomban, sem a szépművészetekben, sem egyébben. Ennek pedig egyik oka, hogy úgy az irodalom, mint a képzőművészet, ritka kivétellel, silány üzletté, közönséges kenyérkeresetté vagy üzérkedéssé aljasult s nem az a kérdés többé, hogy mi a szép, mi a jó, mi a nemes; mi mozditja elő a művelődést, a jó ízlést, a szívet és lelket nevelő, nemesítő kulturát, hanem az, hogy mi hoz több jövedelmet, mi után kapkod leginkább az ízlésében, ítéletében, erkölceiben megtévesztett közönség s miből lehet minél előbb és minél könnyebben meggazdagodni.”

„Ma ha valamiről fogalmat, helyes ítéletet akarunk magunknak alkotni, nem szabad az ugynevezett kritika után indulni, mert az teljesen megbizhatatlan és csupa érdekből készül,

*) Nagy és mély gondolatok.

hanem *önmagunknak kell mindenről meggyőződ-nünk és a sötétben tapogatózva utat keresnünk.*”

„Jelszók, piaci kikiáltók hangos mondásai, jóakaró, elnéző, pajtáskodó bírálók és érdektársak, haszonban osztozkodó, megvásárolt, megvesztegetett, sokszor üres fejű és könnyű tollu bérenczek véleményei a vezetők, irányítók, hangadók az irodalmi, művészi és más közvéleményben, a kiknek a valósághoz, az igazmondáshoz semmi közük s a kiknek a lelkiismeretét, s jó ízlését a pénz, a haszon helyettesíti, s a kik épen nem törődnek vele, hogy az, a mit művelnek, egész nemzedékeket ronthat meg ízlésében és erkölceiben.”

A negyvenes években, a házi bálokon és estélyeken kívül, az akkori gentry a nyilvános bálokat is előszeretettel kereste fel.

Abban az időben, a farsang egyéb multságain kívül, Gömörvármegyében, Rimaszombatban a farsang három utolsó napjain három egymásután következett bált volt szokás rendezni. Vasárnapra esett a Kaszinó bál, hétfőre az Alispán bálja, a vármegyeház termében, míg kedden a *Három-Rózsa* vendéglő bérlője által adott bál zárta be a farsangi multságok évadját.

Az alispán és alispánné feladata a hetfői bál napján bizony nem volt irigylendő. Ugyszólván egész napjukat igénybe vették a vendéglátási gondok.

A bálestélyre meghívtak ugyanis a bál napján délelőtt 11 órától délután egy óráig vizitáltak alispánéknál. Az alispánnak és alispánnénak tehát a látogatókat folyvást a legkitüntetőbb előzékenységgel kellett fogadniok és mindenkivel a szája íze szerint beszélgetni: bizonyos tisztelettel vegyült nyájassággal az öreg asszonyságokkal; a helyzetnek megfelelően a férfakkal és fiatal asszonyokkal; míg nyájas mosollyal a fiatal vagy még csak bakfis számba menő leányokkal. És emellett a különféle gondolkozású vendégekkel szemben, csaknem külön-külön a szellemi fejlődöttség mértékét is tekintetbe kellett venniük.

A farsangnak erre a 3 napjára akkor Nógrádból és Hevesből nagyon sokan jöttek Gömörvármegye székhelyére. Még jól emlékszem, hogy a nógrádiak vasárnap délután valamennyien egyszerre érkeztek Rimaszombatba. Még akkor hire sem levén vasutnak, a vendégek tehát mindnyájan kocsikon rándultak át Nógrádból.

Az első kocsin gróf De la Motte Antal főispán érkezett a feleségével: gróf Almásy Izabellával, a másodikon Fráter Pál alispán, majd a Prónayak, Zmeskalok, Törökék, Sréterék, Szentmiklóssy Alajosék és még több más család, annyian, hogy mikor az első batár a *Három Rózsa* vendéglő kapuján begördült, a főtér másik szögletéhez vezető, az akkori cserencsényi utcából még mindig elő-előbukkantak a hintók, a melyeknek vége-hossza alig volt.

Ezt a sok vendéget aztán a fogadóknak képtelenség lévén elhelyezni, számukra városi magáncsaládoknál szereztek meg egy-egy megfelelő szállást, melyek megszerzésénél leginkább az alispán patvaristái szorgoskodtak.

A vármegyeházán adott báli estélyen kívül a már délelőtt megérkezett rokonok, a bizalmasabb ismerősök, valamint a nógrádiak és hevesiek közül többen már ebédre is megvoltak hiva alispánékhöz.

A vendégeknek a nagyteremben óriási U alaku asztaloknál való ellátása, a kiszolgáláshoz rendelt inasok, hajduk és huszárok kioktatása, a táncsterem és étkező asztalok megfelelő feldiszítése, a nagy vacsora, az állandó buffet, teázó-terem, hűsítő, aszu- és pezsgőborok, torták, zsardineták sat. iránt való körültekintő intézkedés bizony nem csekély gondot adott az alispánnénak, mint háziasszonynak, bármennyi segítsége is volt hozzá.

A bál lefolyása alatt, a buffet-ben és a teázó-asztaloknál, a szamovárok körül való reprezentálásra, leginkább a rokonok közül olyan asszonyokat szemelt ki és kért fel a háziasszony, a kik a chic szabályainak leginkább megfeleltek és legkedvesebben tudták a vendégeket kínálgatni. Egyszóval ilyenkor minden intézkedés megtörtént arra nézve, hogy a meghívott vendégek jól érezzék magukat s lehető legjobb kedvvel mulassanak.

*) Az 1846. évi ilyen bálon Ragályi Nándorné és Kubinyi Honoráta representáltak a teázó teremben.

A farsangnak 1846-ban ezen az utolsó hét-főjén adott bálon, a melyen gyermekkoromban én is jelen voltam, a négy Bunkó testvér válogatott cigánybandája szolgáltatta a zenét: Antal és Lojzi, ez a korán elhalt zseniális cigány, mint Antalnak a másod primása Nagykárolyból. Aztán Miksa a solo-gordonkás, a később országos hirre vergődött Fátyol Károlynak a tanítója, a kit aztán tulszárnyalt a tanítványa. Végre Feri, a ki Egerben tartott híres bandát s az érsek udvari cigánya volt. A tiszai tősgyökeres magyar zenének abban az időben Boka Károlyon kívül, ez a négy testvér volt elsőrangú képviselője.

Vacsoránál és a szünóra alatt a lassu magyar nótákat, valamint a Bihari, Lavota és Csermák remek szerzeményeit remekül játszották, miket a Miksa solo gordonka-játéka váltott fel. A csárdásnál azonban már nem lehetett magukat kitüntetniök a cigányoknak, mivel abban az időben és azon a farsangon országszerte leginkább csak a „Boczi boczi tarka” és a „Beszaladt a kutya a kamrába” kezdetű primitív nóták divatoztak. A csárdás táncot pedig még akkor nem csárdásnak, hanem „reszelő”-nek nevezték.

Arra is jól emlékszem, hogy mikor a bál kezdetén a Bunkó testvérek egyesült bandája a csárdásra rántott, Zmeskál Zsiga Mudrány Katival*) Szentmiklóssy Guszti pedig Bernáth Tercsivel**) ugrottak ki elsőnek és csak percek múltán fanyalodott rá a fiatalság többi része a táncra, amellet aztán a francia négyesek, keringők, galoppok, a nagy mazur, melynek akkor Török Bálint és Török László voltak a fő mesterei; majd a szünórát közvetlenül megelőző Cotillon következett, a melyen Szentmiklóssy Guszti De la Motte Antalné grófnéval lejtett mint előtáncos, s a szövevényes figurákat — a háziasszony által rendelkezésre bocsájtott remek jelvényeket és virágokat osztogatva — igen ügyesen igazgatta.

Mig pedig a tánc a nagyteremben folyt, addig a közönség nem tánczó része a buffetnek berendezett melléktermekben tea, üdülő és kártyázó asztalok mellett oszlott meg és végre a kedélyesen elköltött vacsora után — a melynél sok szellemes és nem szellemes tósztok hangzottak el — világos virradtig mulatott.

A farsang utolsó mulatsága a vendéglős keddi bálja volt, a Három Rózsa vendéglőben, melynek az uralkodó katolikus vallás dogmája szerint — tekintettel a hamvazó szerdára — csak éjjeli 12 óráig lett volna szabad tartania, de rendszeren világos virradtig tartott; a mikor aztán a fiatalság az ugynevezett (hogy miért ugynevezett, azt csak a jó Ég tudja) kasszátumot járta. Ez a kasszátum pedig abból állott, hogy a fiatalság a főtéren és az utcákon zene szó mellett, pezsgős palackokkal és poharakkal a kezükben, végig-hosszig járt és mindazokhoz a házakhoz ellátogatott, a hová a lebálozott leányok a mamáikkal a bál táradalmait kipihenni tértek.

Az első tempó az volt, hogy a vendégszoba ajtaján bekopogtattak s ha a bent nyugvók egyhamar ajtót nem nyitottak, akkor ajtóbetörés árán is behatoltak a szobába és ott a hiányosan (mert sietve) öltözött leányokat rövid táncra (egy-két fordulóra) kényszerítették és azzal egy házzal tovább látogattak.

Egyik magán háznál X. báróné volt szállva két leányával. Már aludtak is, mikor a fiatalság, a Kubinyi Ódön vezetése alatt erősen kopogtatott az ajtón és betöréssel fenyegetődött, ha ki nem nyitják. Amig pedig a szegény megremült báróné a leányait öltöztette, a fiatalság feszegetni kezdte az ajtót, a mely végre is engedett, mire a két megriadt leány hirtelen egy-egy nagykendőt***) kapott fel magára; a mama azonban még olyan állapotban volt, a mint az ágyból felkelt. Nagy zavarában tehát hirtelen leguggolt és egy francia kalapot tett a fejére és ebben a pozitúrában volt Zrinyi hős berohanása pillanatában.

Abban az időben pedig a gömöri fiatalság még nem korhelykedett olyan nagy mértékben, mint később a Bach-korszak kezdetétől ellenőrizhetetlen időig. Az ugynevezett kasszátumok járása alkalmával azonban még sem volt

egészen beszámítható állapotban; őket is megbomlasztotta a farsang.

1847-ben még vígabb mulatozásokra készült a közönség, mint 1846-ban; talán azért is, mivel már akkor a 48-iki korszakalkotó események előszele fujdogált. A gömörmezei szocietás a farsang utolsó vasárnapjára műkedvelői előadásra is készült. Szigligetnek kevés idővel azelőtt megírt közkedveltségű darabját, a *Szökött katona* népszínművet szándékoztak az épülő megyei kórház javára előadni. Ezenkívül még sok mindenféle tarka barka mulatságot helyeztet a közönség kilátásba.

Közben azonban boldog emlékeztető *József főherczeg* nádorispánunk elhalálózván, mint általánosan tudva van, az egész magyar nemzet gyászta öltött, akkor aztán ugy a farsangi, mint minden egyéb mulatságról az ország hazafiai érzelmi közönsége kegyeletes rezignációval lemondott.

És így boldogult József főherczeg nádornak jóságát s a magyar nemzethez való atyai ragaszkodását legbensőbb hálaérzetből, nemes virágként kihajtott kegyelettel honorálta, a bár számára nézve *kicsiny*, de szívemesség, hazafiai erény, nagylelkűség és lovagiasság tekintetében *nagy* magyar nemzet. (Vége.)

Helyreigazítás. Lapunk múlt számában néhány értelemzavaró hiba maradt „A régi társadalmi életből” című érdekes cikkünkben. Így a harmadik hasáb alulról 2-ik bekezdés 1-ső sorában „csak” helyett „ezek”, a 4-ik hasáb, 4-ik bekezdés 7-ik sorában szintén „csak” helyett „ezek”, ugyanazon bekezdés 6-ik sorában „Pjepin” helyett „Rjepin”, az 5-ik hasáb harmadik bekezdés 2-ik sorában „ilyen” helyett „igen”, a 7-ik sorban „St. Mária fürdő” helyett „St. Mórócz fürdő” olvasandó.]

Szerkesztői üzenet.

Munkatársainkhoz. Tisztelt munkatársainkat kérjük, hogy *nagyobb közleményeket úgy sziveskedjenek beküldeni, hogy mi azokat csütörtök délig kézhez vehessük, a kisebb tudósításokat pedig pénteken délig megkaphassuk.*

W. J. A kéreztet vasut megnyitásának ideje még nem állapítható meg, s az állomásokra nézve sincs végleges döntés. Érdeklődni fogunk és közöljük majd az adatokat önmel.

Házvezetőnő-

nek ajánlkozik intelligens egyszerű nő magános urhoz. Gyermeket szereti, szorgalmas jó gazdasszony. Czime: **Vengler Juliska** Rimaszombat, Tompa-utca.

Aprított tűzifa.

I-ső oszt. aprított tűzifa métermázsanként **3 korona 20 fillérért kapható: özv. Hoselitz Salamonnénál.**

Tanulóul.

egy 13—14 éves fiu — ki magyarul helyesen írni és kifogástalanul olvasni tud, **nyomdász-tanulóul**; továbbá egy másik 13—14 éves fiu — ki írni és olvasni tud — **könyvkötő-tanulóul** felfogadtatik **id. Rábely Miklós és Fia** rimaszombati könyvnyomdájába és könyvkötészetébe.

Eladó cséplőgép.

Egy teljesen jókarban lévő 8 lóerejű gőz cséplőgép — összes felszereléssel együtt — jutányos áron megvehető. — Községi kisgazdáknak, kik együttesen és tömegesen csépelnek, előnyösen ajánlható.

Czim: megtudható a kiadóhivatalban.

Kiadó üzlethelyiség

A város legforgalmasabb helyén, a főtér közelében, **II. Rákóczi Ferencz u. 10. szám** alatt levő teljesen ujonnan épült sarok emeletes épületben egy üzlethelyiség raktárral együtt azonnal kiadó.

Értekezhetni lehet: 26—*

LIPTHAY LÁSZLÓ tulajdonossal.

Meghívó.

A Putnoki Hitelbank részv.-t.

a folyó évi február hó 15-én délelőtt 11 órakor

: saját helyiségében tartja :

IX. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényesek meghívotnak.

Putnok, 1913. január hó 29-én.

Az Igazgatóság.

Tárgysorozat :

1. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentés felolvasása.
2. Zárszámadások előterjesztése és jóváhagyása feletti határozathozatal.
3. Nyereség felosztása iránti intézkedések.
4. A felmentvények megadása.
5. Igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok választása.
6. Az alapszabályok 12. és 25. §-nak módosítása.
7. Indítványok.

Tudomásul. 10. §. Közgyűlésben jogérvényes határozat hozatalára legalább 15 részvényes tagnak — kik a részvények egy nyolczadát képviselik — jelenléte szükséges. Ha annyi részvényes jelen nincs, 8 nap alatt az új közgyűlés összehívásának meg kell történni. Ily közgyűlésben az elébb határozatképtelen közgyűlés tárgyai fölött a megjelent részvényesek a személyek és részvények számára való tekintet nélkül határozhatnak.

A közgyűlésen szavazati joggal csak azon részvényes bir, ki részvényeit legalább 14 nappal a közgyűlés előtt, a társaság könyveibe névére iratta. Ily részvényes minden egyes öt tulajdonjogilag illető részvény után egy szavazattal bir és szavazatát meghatalmazott részvényes által is gyakorolhatja, mindazonáltal egy részvényes 100 szavazatnál többet sem saját személyében, sem meghatalmazotti minőségben, sem együttesen e két minőségben nem bir. Házastársak egymást vagy szülők gyermeküket és viszont, akkor is képviselhetik, ha nem részvényesek.

Részvények letehetőek az intézet pénztáránál. A felügyelő bizottság által megvizsgált számadások az intézet helyiségében kifüggesztve lévén, ott megtekinthetők.

KIADÓ LAKÁS.

Rimatamásfalán, a Fő-ut 85. számu, volt BODROGKÖZITÉLE házban egy utcai lakás, mely áll 3 szoba, konyha, kamara, mindentéle mellékhelyek és a hozzátartozó gyümölcsös kerttel együtt

május hó elsejére

bérbe kivehető. — Bérelni szándékozók értekezhetnek a tulajdonossal ugyanott.

*) Szabolcsból. **) Hevesből.

***) Indiai sál, az akkori divat szerint.

Pályázati hirdetés.

490.—1913. sz. — A Gömör és Kishontvármegye, rozsnyói járásában megüresedett

Kúntapolczai körjegyzői állásra

az 1886. évi XXII. t. cz. 82. § a alapján pályázatot hirdetek. — Ezen körjegyzői állás Kúntapoleza székhelylyel: Kúntapoleza, Hámosfalva, Páskaháza és Gacsalk községekből, 1600 korona törzfizetés, 200 kor. lakbér, 134 kor. 80 fill. iroda, 223 kor. 72 fillér fűtés és világítási, 152 kor. 70 fillér fuvardíj és 192 korona küldönczdi-átalány javadalmazással van rendszeresítve. — Az 1900. évi XX. t. cz. 3. §-ában előirt képzettséget, életkort, illetőséget és eddigi működést igazoló, eredeti okmányokkal felszerelendő pályázati kérvények folyó **1913. évi februárius hó 15-éig** hivatalomhoz **Rozsnyóra** nyújtandók be. — Okmánymásolatokat csakis körjegyzői hitelesítéssel veszek figyelembe.

Az 1886. évi XXII. t. cz. 83. § a értelmében megtartandó körjegyzőválasztó gyűlés határidejéül Kúntapoleza községbe, a körjegyzői hivatalhoz folyó 1913. évi február hó 20-ik napjának d. u. 4 óráját tűzöm ki.

Rozsnyó, 1913. évi január hó 29-én.
Nagy, főszolgabíró.

Bérbeadó lakások, illetve eladó ház.

Rimaszombatban a **Rákóczy-ut 29-ik szám** alatti ház, mely **hét lakószoba** és mindenféle mellékhelyiségekkel is bir, magános **udvar**, nagy **kert**, két utcára kijárata — **1913. május hó 1-étől** bérbe kivehető; ugyanezen helyiségek könnyen **két lakássá** alakíthatók át. — Ezen udvarban egy különálló **magtár** is bérbeadó. — Bérelni vagy venni szándékozók forduljanak: **özvegy Szabó Györgyné** tulajdonoshoz. 3—3

Hirdetés.

19. sz. — Alólirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a rimaszombati királyi járásbíróságnak 1912. évi Sp. I. 871/3. számú végzése következtében Dr. Törköly József ügyvéd által képviselt Bodnár Mátyás javára Grózer Aladár ellen 1000 kor. s jár. erejéig 1912. évi január hó 7-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le és felülfoglalt és 3252 kor. 27 fillérre becsült következő ingóságok. u. m. bolti áruk és berendezések nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbíróság 1913-ik évi V. 11/2. számú végzése folytán 1000 kor. 00 fill. tőkekövetelés, ennek 1912. október hó 1-ső napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 139 kor. 22 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Nyústyán adós üzletében leendő megtartására **1913. évi februárius hó 6. napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitzüzetik és ahoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszombatban, 1913. január hó 22.
Gaskó, kir. bir. végrehajtó.

Hirdetés.

240/P. 1913. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék közzé teszi, hogy a m. kir. államvasutak kisajátító kérelmére **Ajnácskő állomás kibővítésének czéljára** az 1881. évi XLI. t. cz. 46. §-a alapján az ajnácskői 2. számú tjkvben 39. sor 696/a. hrsz. alatt foglalt és a Sarlay Soma tulajdonát képező ingatlanból 1 (egy) hold területre a kártalanítási eljárás elrendeltetett és ennek megkezdésére tárgyalási határidőül **1913-ik évi február hó 22-ik napjának d. e. 10 órája Ajnácskő község-házához kitzüzetett** s arra az érdekeltek azon figyelmeztetéssel idéztetnek, hogy elmaradásuk a kártalanítás fölötti érdemleges határozathozatalt nem fogja gátolni.

Kir. Törvényszék mint birtokbiróság Rimaszombat, 1913. évi január hó 14-én.

Kolbay, s. k. t. elnök.

3—3 **Fodor Zoltán, s. k. előadó.**

Hirdetéseket

mérsékelt áron

e lap részére

elfogad.

a kiadóhivatal

Tompa-utcza 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-u. 20. sz.

Hirdetés.

42. sz. — Alólirott bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. járásbíróság 1912. évi Sp. I. 114. sz. végzése következtében dr. Baksay Dezső ügyvéd által képviselt Braun Sándor javára 937 K 40 f. s jár. erejéig 1912. évi márczius hó 27-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1474 koronára becsült italok és butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbíróság 1912-ik évi V. 251/9. számú végzése folytán 937 kor. 40 fill. tőke, ennek 1911. évi nov. hó 11-ik napjától járó 5% kamatai, 39 korona 30 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Rimaszombatban adós volt üzletében Koháry-utcza, a Kereskedelmi Bank házában leendő megtartására az **1913. február hó 5-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitzüzetik és ahoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszombat, 1913. évi jan. hó 22.

Gaskó, kir. bir. végrehajtó.

Megvételre kerestetik

egy fűszeres üzlethez szükséges

fiókos-állvány, áruasztal

(pult) és egyéb szükséges felszerelés. — **Ajánlatokat** e lap kiadóhivatala továbbít. 1—*

Hirdetés.

7234. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a gömörmegyei nép- és iparbank r. t. és csatlakozott társai végrehajtatóknak ismeretlen tartózkodásu Hrivnák István végrehajtást szenvedő elleni 3000 kor., 1331 kor. 40 fillér, 2150 kor. és 828 kor. tőkék és járuléka iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60 t. cz. 144. és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Klenőcz községben fekvő s a klenőczy 490. sztjkvben A + 1 sor, 2198 hrsz. alatt foglalt, Hrivnák István nevében B 5, 9. tétel alatt irt ingatlan jutalékra a 187 korona;

a klenőczy 616. sztjkvben A. 2 sor 2197—b-c. hrsz. alatt foglalt, Hrivnák István nevében B. 11. tétel alatt irt ingatlan jutalékra az 525 korona;

a klenőczy 1662. sztjkvben A + 1. sor, 155—a. hrsz. alatt foglalt, Hrivnák István nevében B. 3. tétel alatt irt ingatlan jutalékra a 20 korona;

a klenőczy 425. sztjkvben A. I. 3. sor, 1041. hrsz. alatt foglalt, Hrivnák István nevében B. 39. tétel alatt irt ingatlan jutalékra a 6 korona;

a klenőczy 2143. sztjkvben A. + 1. sorsz. alatt foglalt egy zsellér-telek után járó közös erdő s legelő illetőségből B. 9. tétel alatt, Hrivnák István nevében irt jutalékra a 12 korona;

a klenőczy 418. sztjkvben A. + 1. sorsz., 1758. hrsz. alatt foglalt, Hrivnák István nevében B. 10. tétel alatt irt ingatlan jutalékra a 76 korona;

a klenőczy 1850. sztjkvben A. I. 1. sorszám, 1262. hrsz. alatt foglalt, Hrivnák István nevében B. 12., 16. tétel alatt irt ingatlan jutalékra a 126 korona s végül

a klenőczy 941. sztjkvben A. I. 1., 2., 3. sor, 196/a., 196/b., 1387. hrsz. alatt foglalt, Hrivnák István nevében B. 66. tétel alatt irt ingatlan jutalékra a 63 korona becs s illetve ezenel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik s annak megtartására határnapul **1913. évi február hó 14-ik napjának d. e. 10 óráját** Klenőcz községbe, a községi bíró házához tűzte ki, mely alkalommal a fent körülírt, a klenőczy 941. sztjkvbeli ingatlan felénél és többi kétharmadánál alacsonyabb áron nem adatnak el.

Jelen árverés által az elárverezendő ingatlan jutalékokon Trnavszky András javára bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jog és az öz. Hrivnák Pálné szül. Dianiska Mária javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti jog nem érintetik.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át, azaz 18 kor. 70 fillér, 52 kor. 50 f., 2 k., 60 f., 1 k. 20 f., 7 k. 60 f., 12 k. 60 f. és 6 k. 30 fillért készpénzben, vagy az 1882. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék mint tkönyvi hatóság 1912. évi december hó 7. napján.

Mészáros, s. k. kir. trvszéki bíró.

MEGHIVÓ.

A Tornaljai Takarékpénztár

1913. február hó 12-én délelőtt 10 órákor saját helyiségében tartja

XL. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényesek meghivatnak.
Tornalja, 1913. január 28.

Az Igazgatóság.**Tárgysorozat:**

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése.
2. A mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és a felmentvény megadása.
- 3.*) Alapszabályszerűleg beadott indítványok tárgyalása.

A közgyűlés elé terjesztendő mérleg, az igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentések s javaslatok a közgyűlést megelőző 8 napon át, az intézet hivatalos helyiségében délelőtt 9—12 óráig megtekinthetők.

*) Az alapszabályok 52. §. értelmében esetleges indítványok a közgyűlést 8 nappal megelőzőleg írásban adandók be az igazgatóságához.

Kiadó lakás.

Rimaszombatban **Losoncz-utca 45. szám alatt** egy lakás: mely áll négy szoba, konyha, a hozzátartozó mellékhelyiségekkel és nagy kerttel **1913. május 1-től** kiadó. Ertekezhetni **Zavadszky Ede** tulajdonossal. 6—*

Meghívó.**A Garamvölgyi Takarékpénztár R.-T.**

Pohorellavasgyár 1913. évi febr. hó 16-án d. u. 3 órákor

:: saját helyiségében tartja meg ::

VI-ik évi rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényesek tiszte-
:: :: lettel meghivatnak. :: ::

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes választása.
2. Az 1912. évi zárszámadások előterjesztése, az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentésével.
3. Nyereség felosztása.
4. Egy felügyelő-bizottsági és egy igazgatósági tag választása.
5. A felmentvény megadása.
6. Indítványok.

Pohorellavasgyár, 1913. jan. 26.

Az igazgatóság.

A közgyűlésen az alapszabályok 14. §-a értelmében a részvényes csak akkor szavazhat érvényesen, ha részvénye legalább 30 nappal a közgyűlés előtt saját nevére iratott át.

13. A közgyűlésen csak olyan indítványok tárgyalhatók, melyek a közgyűlés megtartása előtt legalább 8 nappal az igazgatóságnál írásban benyújtottak.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált számadás, az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a közgyűlés előtt 8 nappal az intézet hivatalos helyiségében 11-től 1 óráig az érdekeltek által megtekinthetők.

A Rimaszombati Takarékpénztár

(az osztrák-magyar bank mellékhelye)

1913. évi február hó 27-én (csütörtök) d. e. 9 órákor saját helyiségében megtartandó

51-ik évi rendes közgyűlésének**napirendje:**

1. Igazgatósági jelentés az 1912. év üzletéről.
2. Felügyelő-bizottsági jelentés.
3. Az osztalék megállapítása.
4. Az igazgatóságból sorrend szerint kilépő tagok helyeinek betöltése.
5. Felügyelőbizottság és napibiztosok választása.
6. Az alapszabály 20. §. 1-ső pontjának s a 29. §-nak módosítása.
7. Indítványok.

Rimaszombat, 1913. január hó 29.

Az Igazgatóság.

Az 1912-ik évi mérleg — a közgyűlést megelőző 8 napon át — az intézet helyiségében, a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Hirdetmény.

847. sz. — Alólírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. illetőleg az 1908. évi XLI. t. cz. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszécsi kir. járásbírósnak 1912. évi V. 571. V. 584. számú végzése következtében Dr. Batta Pál ügyvéd által képviselt Puza Márton és társai, továbbá Romhányi Imre javára 1000 kor. és 250 kor. s járulékaik erejéig 1912. évi decz. hó 13. és 23. án fogatósított biztosítási (kielégítési) végrehajtás útján lefoglalt és 4000 koronára becsült következő ingóságok, u. m. benzín-motor és ehhez tartozó cséplő-kasznyi nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbírósnak 1912. évi V. 571. és 584. számú végzése folytán 1000 és 250 korona tökekövetelés, ennek 1912. évi szept. hó 12-ik napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 292 korona 00 fillérben bírósággal már megállapított költségei erejéig Velkenyén a helyszínén leendő megtartására **1913. évi február hó 12-ik napjának** délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi LXI. t. cz. 120. § a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszécs, 1913. évi január hó 22.

Kovács Géza. kir. bir. végrehajtó.

Hirdetmény.

9556/P. 1912. sz. — A rimaszombati királyi törvényszék közzé teszi, hogy a **„Rimaszombat—Poltári helyi érdekű Vasut Részvénytársaság”** kisajátító kérelmére, az 1881. évi XLI. törvényezikk 40. és 46. §§-ai alapján:

1. az osgyáni 289. sz. jtkvben foglalt egymásközötti egyenlő arányban a kiskoru Jankovich Ferencz és kiskoru Jankovich Viktor tulajdonát képező 1349/a. hrsz. 411 hold 1411 □-öl területű ingatlanból 7 kat. hold területre,

2. az osgyáni 289. sz. jtkvben foglalt egymásközötti egyenlő arányban a kiskoru Jankovich Ferencz és kiskoru Jankovich Viktor tulajdonát képező 1349/b. hrsz. 149 hold 363 □-öl területű ingatlanból 3 kat. hold 1000 □-öl területre a kártalanítási eljárás elrendeltetett és ennek megkezdésére tárgyalási határidőül **1913. évi február hó 8-ik napjának d. e. 10 órája Osgyán község házához kitűzetett** s arra az érdekeltek azon figyelmeztetéssel idéztetnek, hogy elmaradásuk a kártalanítás fölött hozandó érdemleges határozatot nem fogja gátolni.

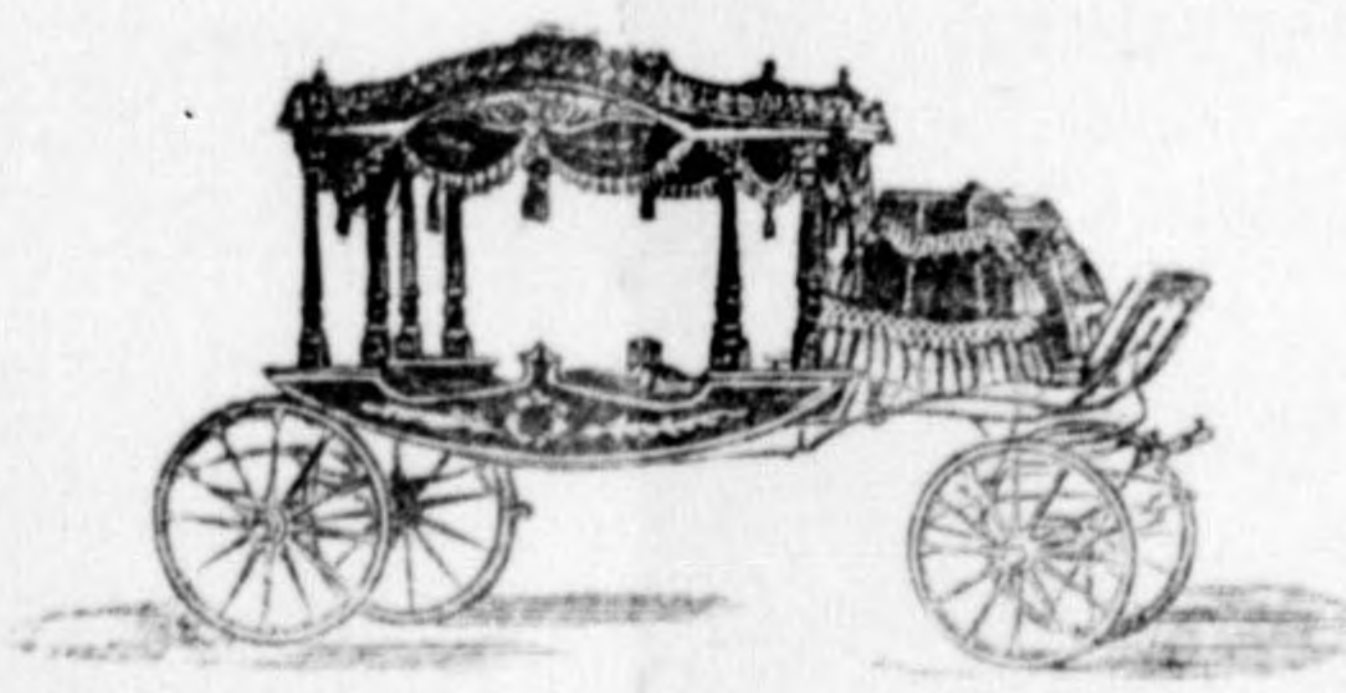
Kir. Törvényszék Rimaszombat, 1912. évi december hó 31-én. 3—3

Kolbay, s. k. t. elnök.

(P. H.) **Fodor Zoltán, s. k. előadó.**

SOÓS GYULA és TÁRSA

temetkezési vállalata Rimaszombat.

Ajánlkozik temetések rendezésére úgy helyben mint vidéken a legegyszerűbb kivitelől a legdiszesebb kivitelig.

Gyászjelentések elkészítése és azoknak szétküldése csupán önköltségi áron számíttatik fel.